

УДК 377.36:7]:37.016:745/749

DOI <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2021.9-10.263664>

ORCID 0000-0003-3375-8187

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕРШОКУРСНИКІВ КОЛЕДЖІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ ЗАСОБАМИ ДИСЦИПЛІН ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО СПРЯМУВАННЯ

Ігор Тетянін,

аспірант Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Аналіз культури як антропологічного феномену свідчить, що культура конгруентна людині. Історично феномен культури завжди відображав процеси, пов'язані із вихованням, просвітництвом, становленням і розвитком людини. Без освіти й виховання, без активної передачі новим поколінням нових досягнень людської культури рух історії був би неможливим, тому в статті актуалізовано доцільність використання профільних предметів зі спеціальності «Декоративно-прикладне мистецтво» як складової залучення першокурсників навчальних закладів мистецького спрямування до формування власної професійної культури.

Розглянуто основні художні предмети, які вводять до навчального контексту, завдання (від простих до складних), у підготовці майбутніх художників – викладачів декоративно-прикладного мистецтва засобами залучення до роботи в матеріалі разом із викладачем, коли студент навчається всім тонкощам майстерності в практичній роботі. У зазначеному руслі розмежовано поняття «компетентність» і «майстерність»; так, зазначено, що професійна майстерність передбачає комплексне знання виробничого чи будь-якого іншого професійного процесу, вміння його реалізувати, привести в рух.

Оскільки розвиток культури та освіти – це процеси, які здійснюються переважно паралельно, синхронно і є взаємопов'язаними, то з'ясовано сутність і значення технології ситуаційного навчання (кейс-методу), яке полягає в моделюванні конкретної ситуації, що трапляється в регіональній професійній практиці, на основі чого розробляється дидактичний пакет завдань щодо розв'язання певної проблеми. Кейс-метод для першокурсників – це конкретні навчальні ситуації, які спеціально розробляються на основі фактичного матеріалу з метою подальшого вивчення на заняттях.

Ключові слова: декоративно-прикладне мистецтво; компетентність навчання студентів-першокурсників; набуття професійних навичок; кейс-метод; коледж культури і мистецтв.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження процесу формування професійної культури студентів першого курсу обумовлена таким чинником, як сучасний стан професійної освіти, ускладнений воєнними діями, також проблема переходу зі шкіл до коледжів через зміну системи оцінювання та самого підходу до практичних предметів. Тому метою сучасних коледжів фахового спрямування є допомога в адаптації випускників шкіл до творчого простору саме коледжів культури і мистецтв.

Для першокурсників гостро постає питання актуалізації опорних знань та застосування їх у невідомому освітньо-культурному просторі, тобто, адаптація кожного студента першого курсу до сприйняття інформації з таких предметів як рисунок, живопис, композиція та її засвоєння. Актуальним тому є застосування викладачами як уже напрацьованих підходів до викладання цих предметів, так і нових способів фахової підготовки, таких, наприклад, як кейс-метод.

Аналіз наукових публікацій. Результатом застосування комплексної професійно-педагогічної технології у процесі підготовки фахівців мистецького напрямку є формування у них сукупності професійних компетентностей, теоретичне підґрунтя якого розроблено в межах компетентнісного підходу. Основи цього підходу відображені в роботах В. Байденка, В. Болотова, В. Серікова І. Зімньої, Дж. Равена та ін. Важливим вважаємо висновок науковців стосовно того, що поняття компетентності та компетенцій не зводиться до кваліфікації, до сукупності знань, умінь і навичок, а передбачає ще й наявність професійної мотивації, здатність виходити за рамки своєї професії, мати певний рівень культури самовизначення, самореалізації, саморозвитку. Учені тлумачать компетентнісний підхід як цілісний теоретико-методологічний феномен, що має рівневу структуру, взаємозв'язок теоретичних позицій і практичної педагогічної діяльності, які в сумі забезпечують належну якість освіти фахівця, підготовленого до виконання професійних функцій.

Професійна підготовка фахівців мистецьких спеціальностей стала предметом активного дослідження в професійній педагогіці (роботи Н. Миропольської, Л. Масол, О. Щолокової, О. Пономарьової, О. Рудницької та ін.). Дослідники справедливо звертають увагу на дегуманізований стан сучасного суспільства та незадовільну якість мистецької освіти, покликаної означену дегуманізацію зупинити. Як зазначає О. Пономарьова, найважливішими завданнями мистецької освіти є формування гуманістичного світогляду фахівців мистецьких спеціальностей, розвитку у них системи мистецьких знань, умінь і навичок, інтеграція мистецьких завдань, формування системи професійних компетенцій, розвиток здатності до професійного саморозвитку і самовдосконалення (Пономарьова, 2012).

Поняття компетентності співвідносять із поняттями досягнення, відповідальності, узгодженості, обізнаності, уповноваженості тощо. У словнику С. Ожегова компетентність означає «обізнаність, авторитетність, коло повноважень і прав». словники іншомовних слів окреслюють компетентність як володіння сукупністю прав та повноважень у будь-якій справі; французька мова надає поняттю компетентності певного юридичного відтінку як право можливості; в англійській мові це поняття характеризується насамперед як здатність до чогось. Проте, незалежно від мови використання, компетентність визначається в наукових джерелах як інтегральна якість особистості, яка виявляється в здатності чи готовності до певного виду діяльності. В «Українському педагогічному словнику» С. Гончаренка компетентність означено як «коло питань, у яких людина добре розуміється» (Гончаренко, 1997).

Для нас важливим є узгодження понять «компетентність» і «майстерність», адже відомо, що професійна майстерність передбачає комплексне знання виробничого чи будь-якого іншого професійного процесу, вміння його реалізувати, привести в рух. Різновидом компетентності є професійна компетентність, яка в наукових дослідженнях трактується переважно як якість, властивість чи стан фахівця, що забезпечують його відповідність вимогам певної професії, стандартам кваліфікації, спеціальності чи спеціалізації. У працях Є. Зеєра професійну компетентність визначено як сукупність професійних знань і вмінь, а також способів виконання професійної діяльності; О. Деркач означає професійну компетентність як комплекс знань, умінь, навичок та особистісних якостей, а також професійних позицій та акмеологічних характеристик (Руденька, 2017). Майстерність же означає досконале вміння у певній справі, вправність. Саме процес оволодіння майстерністю на основі набутої компетентності є важливим для студентів перших курсів коледжів культури і мистецтв.

Освіта «найтісніше пов'язана з поняттям культури й означає в кінцевому результаті специфічний людський спосіб перетворення природних задатків і можливостей», – зауважував Х. Гадамер (Гадамер, 1988). Динаміка взаємовідносин культури та людини виявляється в тому, що в різні періоди життя особистість сприймає більш актуальними різні пласти культури, її сенситивну, аксіологічну й технологічну

складові. Оскільки культура уособлює високий виховний та освітній потенціал, є потужним фактором розвитку людини, її соціалізації та індивідуалізації, то молодь стає не лише творцем культури, але й водночас її творінням. Вона – і значущий суб'єкт культури, і її об'єкт та продукт. Студенти включені не лише в традиційну культуру, але і в молодіжну, групову та інші субкультури (Джонсон, 2003). Аналіз культури як антропологічного феномену свідчить, що культура конгруентна людині. Історично феномен культури завжди зображав процеси, пов'язані із вихованням, просвітництвом, становленням і розвитком людини (Філіпчук, 2002); без освіти та виховання, без активної передачі поколінням нових досягнень людської культури рух історії був би неможливим. Розвиток культури та освіти – процеси, які здійснюються переважно паралельно, синхронно і є взаємопов'язаними. Тому, як зауважував С. Гессен, «зрозуміти систему освіти даного суспільства – означає зрозуміти лад його життя», а про «освіту у справжньому розумінні слова можна говорити лише там, де є культура» (Гессен, 1995). На думку О. Леонт'єва, «зв'язок між історичним прогресом і прогресом виховання є до такого рівня тісним, що за загальним рівнем історичного розвитку суспільства ми безпомилково можемо визначити рівень розвитку виховання, і навпаки: за рівнем розвитку виховання – загальний рівень економічного і культурного розвитку суспільства» (Леонт'єв, 1981). Ці положення нами покладено в основу вирішення обраної проблеми.

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи доцільність впровадження в естетичне та мистецьке виховання студентів першого курсу фахових дисциплін та визначення їх ролі в формуванні професійної культури майбутніх фахівців як керівників аматорських колективів декоративно-прикладного мистецтва, спочатку акцентуємо їх значення в процесі формування комплексу компетентностей майбутнього фахівця. Аналізуючи практичні роботи, виконані студентами першого курсу в минулі роки, зазначимо, що найважливішу роль в виборі практичних вправ і завдань для здобуття стійких навичок, художнього стилю, власного бачення та розв'язання художньо-декоративних проблем має постійне тренування у виконанні практичних завдань, ознайомлення з методозробками близької тематики та відвідування експозицій виставок майстрів. Особливо це стосується студентів перших курсів.

Розглянемо декілька важливих складових для успішного та «м'якого» переходу зі школи в студентські лави:

- наявність спеціальних навчальних предметів на перших курсах навчальних закладів – коледжів культури і мистецтв;
- обладнання аудиторій і майстерень для виконання практичних робіт;
- наявність методичних і наочних матеріалів;
- кваліфікація компетентних викладачів.

За цими критеріями можемо зазначити, що для навчального процесу необхідним є поєднання можливостей навчальних планів і ресурсів (як матеріальних, так і людських) закладу.

У навчанні майбутніх художників – викладачів декоративно-прикладного мистецтва провідними засобами є залучення до роботи в матеріалі разом із викладачем, де студент навчається всім тонкошам майстерності в практичній діяльності та виконує завдання за принципом «від простих до складних». Це необхідно для подальшої творчої самостійної роботи та здатності студентів відроджувати, збагачувати українську культуру, навчати в майбутньому талановиту молодь.

Мистецтво створювати прекрасне робить людину Людиною з великої букви. Творча діяльність у сфері декоративно-прикладного мистецтва є ефективним засобом формування і збагачення культурної спадщини народу. Як нами вже зазначено, розвиток творчого потенціалу студента починається з першого курсу мистецького коледжу, а перший з важливих предметів, необхідних для формування художника, це рисунок. Уміння володіння олівцем відточується впродовж усього періоду навчання,

підкріплюється теоретичною інформацією, бо теорія дає роз'яснення особливостей матеріалу, тонкощів у передачі перспективи. Усе це необхідне для швидкого і якісного формування професійних навичок.

Не менш важливим вважаємо кольорознавство, яке дає теоретичні знання щодо властивостей кольорів та практичні способи стосовно їх змішування між собою, аспекти та нюанси накладення. Цей предмет також наочно демонструє такі поняття як контраст, нюанс, споріднені кольори, «холодна й тепла» гама. На практиці студенти розвінчують стереотип, що жовтий та червоний, як говориться, «бувають тільки теплі», але майбутні фахівці дізнаються, що ці кольори в фарбах є й холодні: жовто-зелений, рубіновий, бісмарк-фуріозо, багрянний, коралово-бордовий, рубіново-бордовий. Традиційно ж «холодні» синій та зелений є й «теплі»; їх відтінки – чорне море, берлінська блакить, гіацинтовий, сталевий, джинсовий або сизий колір.

Дисципліна «Основи композиції», на відміну від рисунка, навчає на основі кольору, лінії, об'єму, простору, що вони є не лише одним із компонентів художньої форми, а й художньо-образною, змістовно-формальною цілісністю – складнішим і більш досконалим типом структури, в якому всі елементи органічно пов'язані між собою. Класичне визначення композиції в образотворчому мистецтві дав в епоху італійського Відродження теоретик і архітектор Л. Б. Альберті в трактаті «Три книги про живопис» (1435–1436): «Композиція – це твір, вигадкування, винахід» як «акт вільної художньої волі» (Власов, 2017). До загального змісту латинського слова тут додається посилений пафосом ренесансної епохи момент «винаходу, вигадкування», свободи уяви, права художника, як тоді говорили, на «твір історій» на протигагу середньовічній традиції дотримання зразків (іт. *componimento* – твір). Першокурсникам стає цікаво, що таке розуміння композиції Альберті запозичив із класичної філології та розглядав композицію не форми або завершеної картини, а в ролі методу творчого процесу художника, що розкриває послідовність і зміст основних етапів роботи, причому композицію розумів як живий організм і красу, до якої ні додати, ні зменшити, ні змінити нічого не можна, не зробивши гірше. Останнє уточнення пов'язане з естетикою епохи Відродження, прагненням до ідеальної, врівноваженої форми твору мистецтва, що є досить важливим для розуміння майстерності художника. Згідно з визначенням художника та вченого-психолога Н. Волкова (1897–1974), композиція – це «конструкція для сенсу» (Власов, 2017), у іншому формулюванні – «алгоритм творчого процесу», «процес, що регулює розгортання ідеї» (Даниэль, 1986).

Першокурсники засвоюють: в основі будь-якої композиції лежить певна ідея, що виражається словесно або образотворчо, часто за допомогою попереднього ескізу, начерку, моделі, наприклад, у живописі чи архітектурі: ідея піднесення, рівноваги, завершеності, цілісності. При цьому у всіх модифікаціях образотворчої форми зберігаються приховані варіанти (постійні архетипи мислення); кожній ідеї відповідає певний архетип: вертикаль, хрест чи квадрат, трикутник, горизонталь, коло. Кількість таких архетипів, інакше званих модусами (лат. *modus* – зразок, образ дії, спосіб), обмежена, але їх поєднання породжують нескінченну варіативність. Поєднує ці всі складові навчальна дисципліна «Живопис»; студенти перших курсів формують професійну мистецьку культуру за допомогою змісту й технологій декоративно-прикладного спрямування та виявляють її в завданнях із живопису, починаючи з плоскісного «грязайлю» та завершуючи дво- та трьохплановими постановками натюрморту.

Вибір технології навчання – це визначення стратегії, пріоритетів, системи взаємодії, тактик навчання та стилю роботи педагога зі студентом. Не викликає заперечення, що сьогодні необхідно, використовуючи академічні традиції художньої освіти, знайти доцільний баланс між класичними (традиційними) та інноваційними підходами до підготовки, подальшого навчання та культурного формування професійної творчої особистості, тому постійно існує завдання розвивати творчий смак

в навчальній діяльності й надати студентам усі необхідні умови для реалізації їхніх індивідуальних творчих здібностей.

Ураховуючи особливості професійної підготовки майбутніх керівників аматорських колективів та з метою її вдосконалення, найбільш доцільним визначено використання в ході підготовки першокурсників технології ситуаційного навчання. Сутність технології ситуаційного навчання (кейс-методу) полягає в моделюванні конкретної проблемної ситуації, яка трапляється в регіональній професійній практиці, на основі чого розробляють дидактичний пакет завдань щодо розв'язання проблеми.

Кейс-метод – це конкретні навчальні ситуації, які спеціально розробляють на основі фактичного матеріалу з метою подальшого вивчення на заняттях. Батьківщиною кейс-методу є Сполучені Штати Америки (Школа Бізнесу Гарвардського університету), де в 1910 році (окрім традиційних занять – лекцій і практичних), були введені в навчальний процес додаткові заняття, що проводилися у формі дискусії зі студентами з розбору конкретної, реальної управлінської ситуації

Концептуальність ідеї кейс-методу полягає в такому:

- отримання знань із дисциплін, які допускають плюралізм в осягненні істини;
- здобування знань, а не засвоєння готових, співтворчість студента й викладача, що створює атмосферу демократичності в процесі навчання;
- результат застосування методу – не тільки знання, а й навички професійної діяльності;
- розроблення моделі конкретної ситуації, що відбувається в реальному житті й відображає комплекс знань і практичних навичок, які студентам потрібно отримати, причому викладач виконує роль ведучого, що генерує запитання, фіксує відповіді та підтримує дискусію;
- спрямованість на розвиток системи цінностей студентів, професійних позицій, життєвих установок, своєрідного професійного світогляду (Горбань, 2018).

Для професійної підготовки майбутніх керівників аматорських колективів, викладачів художніх шкіл найбільш прийнятні, на наш погляд, є кейси, котрі за складністю поділяються на:

- ілюстративні навчальні ситуації-кейси, мета яких на конкретному прикладі навчити студентів алгоритму прийняття правильного рішення; до них можна віднести навчальні посібники з рисунка, живопису, кольорознавства та композиції;
- навчальні ситуації-кейси, в яких описано ситуацію конкретної теми, окремого модулю, одного предмету; мета такого кейсу – аналіз завдання й самостійне прийняття рішення щодо способу та матеріалів виконання цього завдання;
- прикладні вправи, у яких описано конкретну ситуацію та запропоновано знайти шляхи виходу з неї; мета такого кейсу – пошук способів розв'язання проблеми; до них можна віднести прикладні практичні вправи з писання натюрмортів аквареллю, створення різних композицій, відпрацювання навичок зі штрихування фігур (куба, піраміди, сфери, призми).

Освітня цінність кейс-методу полягає в тому, що в процесі навчання інтенсивно розвиваються особистісні та професійні здібності студентів-першокурсників, формуються практичні навички та вміння: аналітичні (вміння знаходити, класифікувати, виділяти суттєву та несуттєву інформацію, систематизувати її та представляти в певному вигляді, знаходити пропуски інформації й уміти відновлювати її); творчі (здатність знаходити кілька рішень й обирати оптимальні для відповідної ситуації); комунікативні (уміння вести дискусію, переконувати оточення, захищати власні погляди, переконувати опонентів) (Горбань, 2018). Це сприяє відокремленню декоративно-прикладного мистецтва від художнього ремесла, під яким розуміють культуру трудових професійних навичок і технічних прийомів художньої обробки різних матеріалів, вироблених у процесі нагромадження творчого досвіду майстрів. Художнє ремесло можемо назвати досить близьким до декоративно-прикладного

мистецтва, оскільки його розвиток невіддільний від художньої образності, естетики, культури кожного народу (Запаско, 2000).

Твори декоративно-прикладного мистецтва мають риси національних традицій, які втілюються: у формі предмета, використаному матеріалі, техніці його обробки, художніх сюжетах та орнаментальних мотивах декорування, тому провідною вимогою до цієї навчальної дисципліни є усвідомлення першокурсниками доцільності форми предмета та відсутності суперечностей між його декоративною й прикладною (ужитковою) функціями (Сидоренко, 2010).

Висновки. Застосування можливостей названих навчальних дисциплін дає змогу сформувати мистецьку основу професії та спонукає до адаптації вчорашніх школярів до обраної професії. Принцип єдності теорії, яка застосовується, і мистецької практики забезпечує успішність подальшого навчання на другому курсі. Аналіз проведеної роботи сприяє застосуванню ідей та набутих навичок у подальшому навчанні, для якого вирішальне значення має початок формування професійної культури студентів перших курсів засобами дисциплін декоративно-прикладного спрямування. Відбувається це як на заняттях теоретичного змісту (мистецтво, культурологія, історія культури та ін.), так і практичних (рисунок, кольорознавство, композиція, живопис). Вибір технології підготовки – це завжди вибір стратегії, пріоритетів, системи взаємодії, тактик навчання та стилю роботи педагога зі студентом. Нині необхідно, використовуючи академічні традиції художньої освіти, знайти розумний баланс між класичними (традиційними) та інноваційними підходами підготовки до подальшого навчання та культурного формування професійної творчої особистості, стимулювати творчий смак до навчальної діяльності й надати студентам перших курсів умови для реалізації їхніх індивідуальних творчих здібностей.

Особливості професійної підготовки та формування професійної культури студентів перших курсів як майбутніх керівників аматорських колективів за допомогою дисциплін декоративно-прикладного спрямування у коледжах мистецтв найбільш яскраво висвітлює кейс-метод, коли до кожної конкретної навчальної ситуації спеціально розробляють додаткові заняття, які проводяться у формі дискусії зі студентами з розбору реальних управлінських і мистецьких завдань.

Надалі можливе вивчення специфіки формування професійної культури фахівців на других курсах навчання як перспективи дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

- Власов, В. Г. (2017). *Понятия композиции и конструкции в изобразительном искусстве. Теория формообразования в изобразительном искусстве*. Санкт-Петербург.
- Гадамер, Х.-Г. (1988). *Истина метод. Основы философской герменевтики*. Москва.
- Гессен, С. И. (1995). *Основы педагогики: Введение в прикладную философию*. Москва: Школа-пресс.
- Гончаренко, С. У. (1997). *Український педагогічний словник*. Київ: Либідь.
- Горбань, С. І. (2018). *Можливості технології ситуаційного навчання у формуванні професійної підготовки художників сакрального живопису*. Взято з : <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/download/4016/3529>
- Даниэль, С. М. (1986). *Картина классической эпохи: Проблема композиции в западно европейской живописи XVII века*. Ленинград: Искусство.
- Джонсон, Д. В. (2003). *Соціальна психологія. Тренінг міжособистісного тренування*. Київ: Академія.
- Запаско, Я. П. (Ред.). (2000). *Декоративно-ужиткове мистецтво* (Т. 2: Л-Я). Львів: Афіша.
- Леонтьев, А. Н. (1981). *Проблемы развития психики*. 4-е изд. Москва.
- Пономарьова, О. М. (2012). Проблемне поле сучасної мистецької освіти України. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*, 4 (239.1), 175-179.

- Руденька, Т. М. (2017). Формування професійної компетентності майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей засобами арт-педагогіки. (Дис. канд. пед. наук : 13.00.04). Житомир.
- Сидоренко, О. Д. (2010). Вплив декоративно-ужиткового мистецтва на трудову підготовку учнів. У І. А. Зязюн (Ред.), *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* (Вип. 25, с. 79-84). Київ; Вінниця.
- Філіпчук, Г. (2002). *Громадянське суспільство: освіта, етнокультурна, етнополітика*. Чернівці: Зелена Буковина.

REFERENCES

- Danijel', S. M. (1986). *Kartina klassicheskoy jepohi: Problema kompozicii v zapadno evropejskoy zhivopisi XVII veka [Kartina klassicheskoy jepohi: Problema kompozicii v zapadno evropejskoy zhivopisi XVII veka]*. Leningrad: Iskusstvo [in Russian].
- Dzhonson, D. V. (2003). *Sotsialna psikhologhiia. Treninh mizhosobystisnoho trenuvannia [Social Psychology. Interpersonal training]*. Kyiv: Akademiia [in Ukrainian].
- Filipchuk, H. (2002). *Hromadianske suspilstvo: osvita, etnokulturna, etnopolityka [Civil society: education, ethnocultural, ethnopolitics]*. Chernivtsi: Zelena Bukovyna [in Ukrainian].
- Gadamer, H.-G. (1988). *Istina metod. Osnovy filosofovskoy germeneytyki [Truth method. Fundamentals of philosophical hermeneutics]*. Moskva [in Russian].
- Gessen, S. I. (1995). *Osnovy pedagogiki: Vvedenie v prikladnuju filosofiju [Fundamentals of Pedagogy: An Introduction to Applied Philosophy]*. Moskva: Shkola-press [in Russian].
- Honcharenko, S. U. (1997). *Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk [Ukrainian pedagogical dictionary]*. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].
- Horban, S. I. (2018). *Mozhlyvosti tekhnolohii sytuatsiinoho navchannia u formuvanni profesiinoy pidhotovky khudozhnykiv sakralnoho zhyvopysu [Possibilities of the technology of situational learning in the formation of professional training of artists of sacred painting]*. Retrived from <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/download/4016/3529> [in Ukrainian].
- Leont'ev, A. N. (1981). *Problemy razvitija psihiki [Problems of the development of the psyche]*. Moskva [in Russian].
- Ponomarova, O. M. (2012). Problemne pole suchasnoi mystetskoj osvity Ukrainy [The problematic field of modern art education in Ukraine]. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka [Bulletin of Taras Shevchenko LNU]*, 4(239.1), 175-179 [in Ukrainian].
- Rudenska, T. M. (2017). *Formuvannia profesiinoy kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv mystetskykh spetsialnostei zasobamy art-pedahohiky [Formation of professional competence of future specialists in art specialties by means of art pedagogy]*. (PhD. disser). Zhytomyr [in Ukrainian].
- Sydorenko, O. D. (2010). Vplyv dekoratyvno-uzhytkovoho mystetstva na trudovu pidhotovku uchniv [The influence of decorative and applied art on the labor training of students]. In I. A. Ziaziun (Ed.), *Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy [Modern information technologies and innovative teaching methods in training specialists: methodology, theory, experience, problems]* (Vol. 25, p. 79-84). Kyiv; Vinnytsia [in Ukrainian].
- Vlasov, V. G. (2017). *Ponjatija kompozicii i konstrukcii v izobrazitel'nom iskusstve. Teorija formoobrazovanija v izobrazitel'nom iskusstve [Concepts of composition and construction in the visual arts. Theory of shaping in the visual arts]*. Sankt-Peterburg [in Russian].
- Zapasko, Ya. P. (Red.). (2000). *Dekoratyvno-uzhytkove mystetstvo (T. 2: L-Ia) [Decorative and applied art (Vol. 2: L-Y)]*. Lviv: Afisha [in Ukrainian].

FIRST-YEAR STUDENTS' PROFESSIONAL CULTURE FORMATION IN THE COLLEGES OF ARTS CULTURE BY MEANS OF DISCIPLINES OF DECORATIVE AND APPLIED DIRECTION ORIENTATION

Ihor Tetianin,

Postgraduate student of Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

Analysis of culture as an anthropological phenomenon shows that culture is congruent with human beings. Historically, the cultural phenomenon has always reflected processes related to education, enlightenment, formation, and development of a person. Without education and training, without the active transmission of new achievements of human culture to new generations, the movement of history would be impossible. Therefore, the article updates the expediency of using profile subjects from the specialty «Decorative and Applied Arts» as a component of attracting first-year students of art educational institutions to the formation of their own professional culture.

The main art subjects and tasks (from simple to complex) are introduced into the educational context of future artist-decorative and applied arts teacher training are considered. Students are involved in working on the material together with the teacher. The student learns all the subtleties of mastery in practical work. In the mentioned direction, the concepts of «competence» and «mastery» are distinguished. It is stated that professional skill involves comprehensive knowledge of production or any other professional process, the ability to implement it, to set it in motion.

Since the development of culture and education are processes that are carried out mainly in parallel, synchronously, and interconnected, the essence of the meaning of the technology of situational learning (case method), which consists in modeling a specific situation that occurs in regional professional practice, has been clarified. Based on that, a didactic package of tasks for solving a certain issue is developed. The case method for first-year students is specific learning situations that are specially developed based on actual material for further study in classes.

Keywords: *decorative and applied arts, the competence of teaching first-year students, acquisition of professional skills, case method, college of culture and arts.*

Надійшла до редакції 10.11.2021 р.